

TORONTÁL

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére von-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill.
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 280. szám.

Péntek, december 9.

A bankjavaslat körül.

— december 9.

Az ellenzék körében heves agitáció folyik a bankjavaslat körül s nagy fenyegetésekkel készülnek a parlamenti tárgyalásra.

Az ellenzéki kapacitások főleg a javaslat ötödik szakasza ellen vannak fölháborodva.

Ez a szakasz ugyanis a következőket mondja: „Amennyiben a jegybank javaslata alapján a készfizetések tényleges felvételéről szóló kormányelőterjesztés felett az országgyűlés valamelyik háza, az országgyűlés együttlétének ideje alatt számítandó négy hét alatt nem határoz, a javaslat az országgyűlés illető háza által jóváhagyottnak tekintendő.”

A javaslat ellenzői ilyenképpen argumentálnak: A határozásra előírt négy heti terminus csak az országgyűlés együttlétének ideje alatt számítandó. A Reichsrath képviselőházának tehát nem kell egyebet tennie, mint azt, hogy üléseit elnapolja s így együtt nem lévén, a négy heti határidő nem számíttatik.

Ebben az argumentációban, mely több organumban a kormány javaslata ellen igen komoly ellenvetésként szerepel, ott van a tévedés, hogy a Reichsrath képviselőháza elnapolhatja ugyan üléseit, de ez a tény még az országgyűlés elnapolását nem jelenti, mert az osztrák országgyűlés két házból áll s a népképviselő háza el is napolja magát azért az urak háza együtt van s az országgyűlés a maga egészében nincs elnapolva. Az országgyűlést csak

a korona napolhatja el kézirat után, azt pedig talán senki sem fogja valószínűnek tartani, hogy egy osztrák kormány, mert maga javasolja országgyűlésének az aranyfizetés kötelező megkezdését, egyúttal a koronának olyan intézkedést proponáljon és olyan kéziratot ellenjegyezzen, melylyel a saját előterjesztésének gyakorlati eredményét megíusítsa.

A határozásra kitűzött négy heti terminus akkor is számít tehát, ha a Reichsrath képviselőháza üléseit elnapolná, s ha a kormányelőterjesztéstől számított négy hétnél hosszabb időre napolná el magát, ugy ennek az a hatása volna, hogy a készfizetés felvételére vonatkozó előterjesztés az osztrák képviselőház által jóváhagyottnak volna tekintendő.

Ime, a bizonyossága annak, minő körültekintéssel gondoskodott arról kormányunk, hogy a készfizetés lényeges megkezdését ellenséges elemek meg ne akadályozhassák. És ha ma előkelő ellenzéki oldalról azt az aggodalmat hallottuk, hogy az ötödik szakasz egy obstruáló kisebbséget ruház fel tulajdonképpen a törvényalkotással, mert hiszen obstrukció esetén a készfizetés a döntés kitolása által lép életbe.

Igy ez csak tetszős elméskedés, mert az igazság az, hogy az ötödik szakaszban kikötött döntési határidő éppen ezt van hivatva biztosítani, hogy egy obstrukció a parlament határozatát Magyarország érdekeinek nagy sérelmére, tetszése szerinti időre el ne odázhassa.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/8 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

December 15., 16., 17., 18. Országos vásár.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának folyó havi előadásai:
December 9 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig közgazdaság.
December 13. 8-9-ig elektrotechnika, 9-10-ig közgazdaság.
December 15 8-9-ig fizika, 9-10-ig közgazdaságtan.
December 29. 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig közgazdaság.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.

December 9.

Barométer súlyos, délután 1:38 órakor: 751.7 mm.
Hőmérséklet: maximum 11.5. C°, min. 4.0 C°. Csapadék:
— Felhőzet: Ci—St 7. Szélirány és erősség: SE. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változás nem várható
Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasás tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Személyi hírek. Dr. Dellimanics Lajos főispán, aki hivatalos ügyekben néhány napig távol volt, tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre.

Jankó Ágoston alispán és dr. Vincze-hidy Ernő megyei főjegyző néhány napra elutaztak Nagybecskerekre.

A „TORONTÁL” tárcája.

Jó tanács.

— Aztán nem is tudom, hogyan történt, fejezte be Danel Teréz.

La Fayeurné szelíden mondta rá:

— Ugyan ne mondd, kicsikém. Nagyon jól tudod te azt. Tiszta dolog, hogy a nők sohasem tudják, hogy történt. Mar az én időmben is megvolt ez a professzionista titok, ha szabad így neveznem és nagyon valószínű, hogy magának a házasságnak az alapításától veszi a kezdetét. De egyedül vagyunk és nyílt szívvél beszélhetünk: öreg barátinál diszkrétim biztosítva van számodra. Nos, mi tudjuk — avagy tudtuk — mindnyájan a legszörnyebb részletéig, hogy miért és miként történt velünk. Ha nem atartuk volna, semmi sem történt volna velünk s vigasztalhatatlanok lennénk miatta.

— Oh, mondta a kis Danelné s bosszankodni próbált.

— Csak nem akard az ellenkezőt állítani? Lássuk, próbálj rám nézni anélkül, hogy mosolyognál... No!... Nem vagy képes rá... No lásd!...

— Látom... látom, hogy a néni nagyon furesca, de valóban...

— Valóban, te vagy furesca gyermekem, a te titkolózásoddal, amely nem is az és a mentegítőzesssel, melyet itt keressz. De nem akarlak tovább bosszantani. Beszéljünk komolyabb hangon. Nagy szerencsétlenség történt: nem tudjuk az okát, a hatása azonban éppen nem tagadható. Te

megcsaltad a férjedet. Az érzékek meglepetése, szédellet, valóságos suggestió valószínűleg! Sohasse kussasuk. És most mit akarsz csinálni?

— Oh, én nem tudom! hebegte bűnbánón a hajfűrtjeit igazgatva.

— A borzalom fojtogat. Szeretnél meghalni, a lélekmarkosás kigyója rága a szivedet. És ennek dacára bizonyos urnak a bűnös delejesége végzeteserűn újra vissza fog vezetni bizonyos felemeleltre. Felemeletet mondok, pedig talán földszint; nincs dupla látásom, hogy kitaláljam az emeletet.

— A néni mókázik! Én egészen magamon kívül vagyok, én...!

— Én nem, mondta La Fayeurné szelíden. Én a férjedre gondolok. Kitiűnő ember, teljes tiszteleltre méltó, dolgos, jómódu, rokonszenves...

— Hajh! Nagyon is jól tudom. Ne sujtson le!

— Ó nem lett volna érzékeny valamely büvös felemelet suggestióra!

— Ah, azt nem! mondta élénken Danelné. Egészen bizonyos vagyok benne, hogy ő sohasem... Különbem el sem tudtam volna viselni. De ne magasztalja most előttem Gusztávot. Szégyenlem magamat.

— Istenem! A te férjed nyilván nem tartozik azok közé, akik nem tudnák, hogy mi történt velök. Mint könnyvivő magánéletében is megőrzi szakmájának a pontosságát. Derék fiu... kissé unalmas... Én csak jót kívánok nek: és a jelen eset, csak meg ne tudja, talán éppen olyan természetű, hogy kellemesebb életet biztosít számára...

— Ugyan néni.

— Ne bosszankodjál, édes gyermekem! Gyónni jöttél hozzám, öreg barátinóhoz. Ne sértődjél tehát meg, ha egész nyíltan beszéllek veled, mint olyan nő, ki barátainak a boldogságát óhajtja. Te bizonyára azon a ponton állasz, hogy a legbölcsebben fogd fel női kötelességeidet.

— A lélekmarkosásaimra hallgatva és örökre felhagyva...

— Épen nem: folytatta. Tudod-e kicsikém hogy a te természeted — ne háborodj fel, kérlek — inkább haragos. Számtalanszor láttam, hogy lekorholod azt a derék Gusztávot. Pedig hát ő legelemibb jogain túl semmit nem követelt tőled. Jártatok a boltokat és az ebéd nem volt kész a rendes időre. Ha a férjed a legszelídebb kedvetlenségét fejezte ki e miatt, te rögtön fel-fortyantal, ha esztelen költségeid miatt csak egy intő szót szólt, pokoli lármát csináltál. Te mindezt és sok más jogosnak tartottad, mert hü feleségnek, becsületes asszonynak érezted magadat. Rendben voltál a lelkiismeretteddel. De most...

A kedves öreg néni komolyan emelte fel egy ujját.

— Most, gyermekem, a jósnő szól hozzád. És én a jövőben egy barátnyszelíd, előzékeny, békés lelkületű Danel Terézt találom, kit bizonyos kötelességének megsértésére való gondolat arra ösztönöz, hogy kedvesebben teljesítse összes más kötelességeit. Látom őt mondani: „Az ebédnek izletesnek kell lenni a szegény Gusztáv kedvéért, akit én megcsalok”. Látom őt, amint mondja: „Az után, amit csinalok, tőrőnm kell a hazamnál a Gusztáv kollégáját, ha még olyan unalmas is”. Szóval, látom őt teljesen megvál-

ROYAL-BIOSKOP-SZÍNHÁZ

Fényesen berendezett füstmentes helyiség. Légfűtés. Művészies képek.

Péntek és szombat 2 előadás 6 és 9 órakor.

Ruhátár 10 fillér.

Vasárnap 1/2, 6, 1/2, 8 és 1/2, 9 órakor.

Ruhátár 10 fillér.

Ma pénteken új műsor.

1. Hogy fest az igazság szappanbuborékon át.
2. A jegyző büne. Komikus jelenet.
3. Svajczban lakodalmom a 18. században.
4. Az Axolot. Tudományos.
5. Constantin elővárosában.
6. A Gésák. Színezett. Japán melodráma, játszák Ugodava és Kamanuwa.
7. Miksa tévedett egy emelettel. 988-5011

— Megerősítés. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Diamandiné Ligezán Anna farkasdi (volt határvidéki) közégi elemi iskolai tanítónőt állásában végleg megerősítette.

— Jövahagyott alapszabályok. A magy. kir. belügyminiszter a nagyszentmiklósi iparosdalkör és a kisorosi iparos és polgári kör alapszabályait jövahagyta.

— Uj iskolagondnoksági tag. A vármegye főispánja Juhász Imre törökkanizsai kir. járásbírót a jözseffalvai állami elemi iskolához gondnoksági tagga nevezte ki.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a melynek egyetlen tárgya a folyó évre kiutalványozott 18.000 koronás államsegély felosztása lesz. A rendkívüli közgyűlést megelőzőleg holnap délután az állandó választmány is ülészik ebben az ügyben.

— Államsegély. A földmívelésügyi miniszter leiratban értesíti a vármegye főispánját, hogy Tóba és Mollyfalva községek legelőszerezéséhez 50 éven át évi 3000 korona államsegéllyel hozzájárul.

— Köszönet. A helybeli árvaháznak Haidegger Ödöné egy leányak való téli kabátot és egy rend ruhát, Popovics P. Szilárd 3 zsák búzát adott. E három zsák búzát az Anna és Winger gözmalom díjtalanul megörölte. A nemesszivő adományozóknak és gözmalom tulajdonosoknak e helyütt mond hálás köszönetet az árvaház-egylet elnöksége.

Engel Ádámné urnő 10 korona 90 fillért gyűjtött az „iskolagyermekbarát”-egylet javára. A gyűjtést e helyütt köszönettel nyugtatja az egylet elnöksége.

— Az antalfalvai kulturstély. A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület idei első irodalmi és művészeti estélyére, amely dec. 17-iken Antalfalván lesz, már minden előkészület megtörtént, hogy az estély minél jobban sikerüljön. Az antalfalvai társaskör, mint az estély rendezősége kiváló műsört állított össze s egyben kibocsátotta a meghívókat is, amely így szól:

A Torontál-megyei Magyar Közművelődési Egyesület az antalfalvai társaskör közreműködésével e hó tizenhetedikén Antalfalván, este nyolc órai kezdettel az antalfalvai társaskör összes helyiségében kulturstélyt rendez. Műsor:

Illuzió. Kalesok Leó ur, főgimnáziumi tanár elődása. Cavatine. Ördög Róbertből, Meyerbehrből, éneklő Mesterovics Pálné urhölgy, zongorán kíséri Zsirus Villike urhölgy. Monológ. Előadja dr. Kohányi Viktorne urhölgy. Hruza D. Rapszódia, előadja a tanítók tamburás zenekara. Kevlári buesu. Heinetől. Szavalja Szere da y Ernő ur. Hexentanz. Phantazie Pagánini

tozva, megszabadulva a kiálthatatlan migraintól, durcasságtól, erősen feltéve magában, hogy nem gyanított botlását ezer kedvességgel vásárolja meg, hogy nyugodtan alhasson... Mondják még többet, azt állítva, hogy a hütlenség érzése arra fog tégedet indítani, hogy kellemesebbé tedd a szegény embernek a jog gyakorlását, melynek törvényes megállapítása egyik szépsége a mi kodexünknek.

— Ugyan, édes néni! Viszont a harag, a személyeskedés, a rossz hangulat a félemelet számára lesz fentartva, ahol, gyermekem, határozottan nem fogod soha tudni, hogy miként is történt. E vétkező otthon tulajdonosa számára jó lesz minden; mert utóvégre ott te becsületes asszony leszel s így szabadon mutathatod magadat kiálthatatlannak, durcásnak, szeszélyesnek, rideg önzőnek, a mint épen kedved tartja, anélkül, hogy a tulajdonos panaszkodni merne. Az övé a ballépés keserősége, a Gusztáve a méz: és így helyre fog állani az egyensúly, melyet egy könnyvívő feleségének feon kell tudni tartani; ez lesz az igazság!

Ime, ezt látom, kicsikém: ha te nem tudod, hogy mi történt veled, én egy sereg szerencsés következményt fedezek fel benne. Engedd meg, hogy őszintén örüljek neki Gusztávért és te érted is, ama boldog tudatban, hogy visszaadhattam lelki nyugalmadat s kifejtettem előtted a valódi alapjait az észszerű eszménynek megfelelő házasság életnek.

Le Fayeurné elhalgatott és méltósággal felkelt. Daréné elképedve hebegte:

— A néni nek bizonyára igaz a van. Jól tudtam, hogy ha magának meggyónok... Mind amellet kisé meg vagyok lepődve... De mondja csak, miképen láthatta mindezt olyan jól előre?

— Mert én velem is ugyanaz történt egykor, mondta kedves egyszerűséggel a néni Csákhogy én tüstént tudtam, hogy hogyan történt. A férjem nagyon boldog volt mellettem, felhőtlen volt az életünk. Kövesd a példámat, kicsikém! Camille Mauclair.

után zongorán előadja Forster Irénke urhölgy. Magyar egyveleg. Előadja a tanítók tamburás zenekara. Novellák, versek. Irtá és felolvassa Somfai János ur, az Arany János-Társaság tagja. Cavalleria Rusticana-ból, Santuzza romanca Mascagnitól. Éneklő Mesterovics Pálné urhölgy, zongorán kíséri Zsirus Villike urhölgy. A nőver, Inczedy Lászlótól. Szavalja Szabó Milyály ur. Hruza D.: Száva hullámái (keringő). Előadja a tanítók tamburás zenekara. Az előadás után tánc lesz. Belépti díj személyenként két korona. Felülfetések köszönettel fogadtatnak. A kulturstély tiszta jövedelme felerészben a Torontál-megyei Magyar Közművelődési Egyesület pénztára javára, a másik fele pedig az antalfalvai társaskör javára fog fordíttatni. Vidékiek elszállásolásáról Keresztes György tiszteletbeli főszolgabíró gondoskodik, miért is már most felkérjük a közönséget, hogy szállások iránt mielőbb hozzáfordulni sziveskedjenek. A hölgyek felkérteknek, hogy minél egyszerűbb toalettekben jelenjenek meg.

Az estély iránt ugy Antalfalván, mint környékén igen nagy az érdeklődés s előreláthatólag rendkívüli szép számu közönsége lesz. Az estélyen a kulturgyesület elnöksége is megjelenik s Nagybecskerekéről is sokan készülnek ebből az alkalomból Antalfalvára rándulni.

— A gazdasági ismétlő-iskolából Az Eötvös-utcai gazdasági ismétlő-iskola igazgatósága most terjesztette be a városhoz a téli tantervet, mely szerint a gazdasági ismétlő-iskolában minden hétfőn délután 2-4-ig, csütörtökön du. 2-5-ig, vasárnap pedig 1-4-ig közismereti tárgyakat adnak elő, szerdán délután 2-4-ig női kézimunka óra van, szombaton délután pedig 1-4-ig kizárólag a szerb fiunövendékek számára tartanak előadást.

— A törökbecsei polgári iskola fölavatása. Törökbecsén tegnap avatták föl az ottani állami polgári fiúiskola új épületét nagy ünnepességgel. A fölavató aktuson, mely tegnap délelőtt folyt le nagy diszszel, megjelent a vármegye központjából dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző és Grézlo János kir. tanfelügyelő.

— Szegény gyermekek felruházása. A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség dr. Gyorgyevics Milos előklésével leguőbb megtartott közgyűlésen 1500 koronát szavazott meg szegény gyermekek felruházására, mely összeget részint a jótékonyági alaphól, részint a hitközségi pénztárból fedezték. Ebből a tekintélyes összegből 110 szegénysoruso iskolagyermeket láttak el meleg téli ruhával, lábbelivel s más egyéb szükséges ruhaneművel. A gyermekek felruházása tegnap délután történt meg a hitközségi épület gyűléstermében ünnepélyes formában s az ünnepségen dr. Gyorgyevics hitközségi elnökön kívül szépszámu közönség vett részt.

— Városi képviselőválasztások Nagyikindán. Nagyikindán most voltak a városi képviselő választások. A választások eredménye szerint megválasztattak: Az első kerületben: Duskov Dusan, ifj. Rélyin Vászta, Bocáracz Pája, Udiczki Néca. A második kerületben: Eiler József, Fekete Gyula, Krämer Kristóf, Reitter Ferenc, dr. Rosenstein Mór, dr. Türk Mareell. A harmadik kerületben: Grifaton Péter, Jeszenszky Ignác, Lauer Antal, Sziller Károly. A negyedik kerületben: Sztrainity Tanaszia, Vuin Szvetozár, Markov Száva, Csipcsity Szlavkó. Az ötödik kerületben: dr. Putnik Száva, Nikolits Láva, Adamov Pája, Sibul Szvetozár, Gavranesity Filip. A hatodik kerületben: Vlaznity Jóva, Petrovics K. Milán, Koczkar Milutin, Radoszavcsav Iva, Ugrinov Stava, Oroszlamoski Dimitrie. A hetedik kerületben: Szimity Láva, Bakovlyev Ateza, Sibul Ráda, Tolliczki Milán, Vajdits Mihály, Szimity Bogoyub. A nyolcadik kerületben: Baumgartner Miklós,

Eisenstädter S. és Társai divatáruházában Nagybecskereken

Nagy karácsonyi vásár.

Eladásra kerülnek:
Messalin selymek métere 1.60 K.
Ponglis selymek „ 1.50 K.
B.us selymek „ 2.40 K.-tól feljebb.
Kartonmaradékok, Cosmanosi áru „ -50 K.
Delainmaradékok „ -90 K.
Csinos mintájú tiszta gyapju delainek „ 1.10 K.
Madelra battisztok „ 1.40 K.-tól feljebb.

Uj minták!
Szövetek melyen leszállított áron már K. 1.30-tól kezdve.
Férfi és női zsebkendők, Perzsa-szőnyegek, függönyök, garnitúrák, utitakarók rendkívül nagy választékban.

Grósz Miklós, báró Hauser Károly, Káplár Mihály, Molidor József. A kilencedik kerületben: ifj. Szredojev Koszta, Kószity Misa, Jankov Koszta, Milovánov Koszta. A tizedik kerületben: Tomásev Jóca, Zsián Dusan, Tyoskov Jóca, Bozsín Obrád, Pandurov Milán és Tellecki Rankó.

— Dijnokok gyűlése. Az Állami Dijnokok Országos Szövetségének helyi csoportja tegnap tartotta Nagybecskereken tisztújító közgyűlését. A gyűlésen elnökül Orbán István megnyitva a gyűlést, tudomására adja a közgyűlésnek, hogy ő, mint a helyi csoport elnöki teendőivel megbízott tisztviselője, valamint Rummer Ferenc, a csoport megválasztott pénztárosa tisztjükről ezennel lemondanak s kéri a közgyűlést, hogy intenzivebb munkásság kifejtése végett kellő számu tisztikart válasszanak. A közgyűlés az elnök indítványát elfogadja és a választás vezető elnökül Orbán Istvánt, bizalmi-férfiakul pedig Vallner Alajost, Graszl Rezsőt, Jóó Károlyt, Pauicsek Ferencet és Raczkov Dusan, jegyzőkönyvvezetőül pedig Ivácska Józsefet választják meg. Ezután a szavazás megejtetvén, a közgyűlés elnökül szótöbbséggel Orbán Istvánt, pénztárosnak Rummer Ferencet, titkárnak Palásthy Imrét és ellenőrnek Veres Sándort választotta meg. Palásthy Imre a titkári állást el nem fogadván, helyette a közgyűlés Weibl Józsefet választja meg titkárnak, mint aki a leköszönt titkár után a legtöbb szavazatot nyerte. A megválasztott tisztviselők megköszönik a közgyűlés bizalmát s ígéri, hogy minden tehetségükkel és fáradozásukkal azon lesznek, hogy a dijnokok nyomoruságos helyzetén, melynek orvoslása valóban a legindokoltabb, javítsanak.

Meteor jóslása decemberről. Meteor az időjárás a következőket írja a decemberi időjárásról: A december 2-iki, Vénusz és Merkurnak Holdunkkal való együttállásából jövő, így enyhe jellegű változasi nap, erősen visszafejlesztette a már megindult téli jellegű időjárást, ugy, hogy most csak a 9-iki, de főként a 12-iki Szaturnusz együttállása hozhat ismét hideg jellegű téli időt. Igen érdekes ünemény lesz ez az együttállás azok előtt, kik még az ily együttállást nem figyelheték meg, amennyiben este 11 órakor elfogja fedni a Hold Szaturnuszt, csupán az kar, hogy a tiszta derült égből nem egészen biztos, mivel földközeli állása felé jár ekkor a Hold, de ahol felhőtlen lesz az ég, ezen érdekes csillagászati üneményre felhívom az érdeklődők figyelmét, mely az ily együttállásnak a valószáiban való megfigyelését tárja szemünk elé. December havának változasi napjai még 9-12-15-16-23-26-28 és 31 re esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk a 12 hideg, 15 csapadékos, havas, 26 hideg, szeles esetleg viharos jelleggel. December hava ezek szerint első napjaiban enyhébb jelleggel érvényesül, de aztán a hideg idő veszi át az uralkodását, ugy, hogy ezen jelleg kevés kivétellel különösen 12. után egész hónapban megmarad, havas, szeles, sőt viharos időjárással.

— A podgyász- és darabáru küldemények megjelölése. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a karácsonyi ünnepek előtti utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételve felkéri az utazó- és szállítóközönséget, hogy ugy saját, valamint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott podgyász darabokon a rendeltetési állomást, egyéb darabárukon pedig még a címzett nevét, polgári állását és lakását kitüntetni sziveskedjék. A cím legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ragasztandó papírra irandó s csak ha ez nem volna lehetséges, a darabhoz erősítendő fatáblácskára, bórdarabra vagy erős lemezpapírra irandó. A közönség a vasutat ily irányban támogatva a podgyász, illetve a darabáruk helyes szállítását és pontos kiszolgáltatását nagy mértékben megkönnyíti és elősegíti és lehetővé teszi, hogy a nagyszámu küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő kezelése alatt esetleg előforduló téves bárcázások és elhurcolások a legrövidebb idő alatt kiderítenessenek és helyreigazittassanak. Az utazó-, illetve a szállítóközönség figyelmét egyben felhívjuk az üzletszabályzat 31-ik § 2-ik pontjára, mely szerint a régi megjelölésnek (vasuti szállítási jeleknek, postaszállítási jeleknek vagy más olyan jeleknek, melyek a vasuti szállítás feleivel összetéveszthetők) a podgyászdarabokról el kell távolítva lenniük.

— Méreg az alkohol ellen. A mult hónapban Egyházaskér községben Ruzsa János jómódu falusi gazda hirtelen meghalt. A halottkém megvizsgálta annak rendje módja szerint, a hitestarsi elsratta, aztán eltemették és ezzel a Ruzsa János emléke átadódott volna a csöndes feledésnek, ha egy anonim levél föl nem zavarta volna az esetet. A nagyikindai ügyészséghez ugyanis irás jött, mely szerint Rursza János nem természetes halállal mult volna ki, hanem megmérgezték. Megindult tehát a hivatalos vizsgálat. Elsősorban az elhunyt feleségét hallgatták ki, aki elbeszélte, hogy sokáig boldog egyetértésben élt férjével, de aztán egyszer rákapott valahogy a borra, pálinkára, az ember hajnalba vetődött

mindig haza, koresmalakó lett és a családi béke fölbomlott. Az asszony, aki szerette férjét, segíteni akart ezen, kereste hát az orvosságot, hogy meggyógyíthassa a pálinka ördögétől beteggé lett urat. Akadt is csakhamar szomszéd komaasszony, aki tudott a kuráló szerről, meg is kaparította azt hamarosan az asszony és a férj uram elpatkolt tőle a másvilágra. A nagykikindai kir. ügyesség lefoglalta a fehér port, amit Ruzsáné férje borospoharába tett, s felküldte azt az országos bírósági vegyésznek, kitől most jött meg a válasz, hogy a por arzenikumot tartalmaz s hogy az orvosság kis mennyiségben is halált okoz. Ennek alapján az ügyesség abban az irányban folytatta a vizsgálatot, hogy a veszedelmes mérget honnan szerezte Ruzsáné, aki jóhiszeműleg járt el akkor, amikor borospohárral küldte a másvilágra férjét. Az asszony vallomása szerint egy orosziamosi öreg szerb asszony látja el az egyházaskéri asszonyokat, menyecskéket csábító, csalogató, ifjúságot, szépséget, családi boldogságot és hasonló földi javakat adó remediumokkal. Ezt az asszonyt persze le kellett volna most már hamarosan tartóztatni, csak hogy a torontáli Jáger Mari időközben jobb létre szenderült. Az egyházaskéri asszonyok pedig azt vallják, hogy ők is adtak a férjüknek abból a porból, de az ő férjeik csodálatos módon meggyógyultak tőle és soha többé azóta koresma felé sem néznek. Déván Ottó nagykikindai kir. ügyész közben exhumálta Ruzsa János földi maradványait, melyek most Budapesten vannak újabb vizsgálat végett.

Balesetek a cukorgyárnál. A város határában épülő cukorgyárnál rövid idő alatt két súlyosabb baleset is fordult elő. Az egyik baleset Popov Zsiva itteni napszámot érte, akinek egy gerenda esett az arcára és súlyos azúrdásokat okozott. A második baleset tegnapi délután történt és Hladik József napszámot érte, akinek szintén egy gerenda a fejére esett. A szerencsétlenül járt munkást eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol most ápolják. A balesetek dolgában a rendőrség megindította a vizsgálatot aziránt, hogy kit terhel a felelősség.

A sinet titka. A nagykikindai kórházba a napokban Szőregről egy a vonat által elgázolt férfit vittek be eszméletlen állapotban. Az idegen férfi, anélkül, hogy eszméletét csak egy percre is visszanyerte volna, sérüléseibe belehalt s miután hozzátartozói közül senki sem jelentkezett, kiléte megállapítható nem volt.

Országos vásárok. A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett hírdetmények szerint Facseten f. hó 15. és 16-án, Szarvason pedig 17., 18. és 19-én tartanak országos vásárt, amelyekre a hasított körmű állatok felhajtása tilos.

Irodalom.

* „A tenger rabjai“ (regény, írta Danrit kapitány) cím alatt rendkívül érdekesítő új munka jelent meg az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában. Egy kapitány írja meg benne borzalmas élményeit egy szerencsétlenül járt tenger alatt járó naszád belsejében, mely a tenger fenekére süllyedt s melynek belsejében két csodamódon élve maradt ember éltlen szomjan több napot tölt, míg a véletlen folytán megmenekül. A regény drámai érdekesítő s míg végig nem olvastuk, nem tesszük le s emellett megismerkedünk egy tenger alatt járó naszád egész érdekes és komplikált szerkezetével, mely a közelmúltban szerencsétlenül járt „Farfadet“ és „Lutin“ francia tenger alatt járók kiemelése óta aktuális és közérdeklődésre számíthat. A csinosan kiállított karácsonyi ajándéknak kiválóan alkalmas regény ára 3 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

* **Kritika.** A Halasi Andor szerkesztésében megjelenő kritika művészeti folyóiratnak most jelent meg a 13-14. (kettős) száma. A szokatlannal gazdag és érdekes számba Hevesi Sándor, Csáth Géza, Halasi Andor, Somlyó Zoltán, Sztrakoniczky Károly, Bócz Bálint, Farkas László, Zilahy László írtak cikket. A lap folytatásban közli Oscar Wilde ragyogóan szép és szellemes értekezését: A kritikusról mint művésztől. A „Kritika kritikája“ című rovatban és a „Kerülés“ rovatban nemes és tüzes harcát folytatja a lap a kritika és a művészi élet fonákosságai, hazugságai és egyéb veszedelmei ellen. A „Szó-kamra“ rovatban az Oláh Gábor költői nyelve té etett ezuttal tanulmány tárgyává. — A „Kritika“-ra Budapesten, VIII. Rökk Szilárd-utca 27. sz. alatt lehet előfizetni. Ott van a szerkesz-

tősége és kiadóhivatala. Előfizetési ára egy évre 6 korona, fél évre 3 korona.

* „Erdély kalauza“. Most jelent meg az „Eggenberger-féle Utikönyvek“ című életrevaló vállalatban Erdély kalauza. Régen érzett hiányon segít ez az ügyesen szerkesztett zsebkönyv, mely a világhírű Baedekerek rendszerében van tartva s kitűnő szolgálatot tesz minden erdélyben utazó embernek, akár üzleti utról, akár turista kirándulásról van szó. Erdély egész területét utvonalakra osztja fel a szerző és gondosan ügyel arra, hogy minden fontos tudóivalót felvegyen művébe. A könyv — terjedelméhez képest — bő leírását tartalmazza azon kiváló fürdőhelyeknek is, melyekben Erdély bővelkedik. A szép színes címképpel, képekkel és jó térképpel felszerelt utikönyv ára 2 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban még mindig az indennitás vitája folyik. Az ellenzék nem törődve az ország érdekeivel, lankadatlanul fecserli az időt az üres szónoklatokkal. Ma Apponyi is szükségét látta annak, hogy az időfecsérlőket egy szónoklattal támogassa, de beszéde a szónoki virágokon kívül éppen olyan üres volt, mint a többi ellenzéki beszédek.

Az ülést Berzeviczy Albert elnök nyitotta meg s elnöki előterjesztései során elparentálja Heintz Hugót, Selmechánya városának tegnap elhunyt képviselőjét.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be az 1887. évi 45. t. c. 3. szakaszának első és ötödik §-a módosításáról és kiegészítéséről.

Ezután folytatják az indennitás vitáját. A Just-párt részéről Justh János és Kun Béla szólalnak fel az indennitás ellen.

Ezután Mikosevics Kanut és Kun Béla személyes kérdésben beszélnek.

Ugron Zoltán munkapárti bírálja az ellenzék magatartását. Rámutat arra, hogy tagadják az obstrukciót és mégis obstrukciót csinálnak, az ország érdekeit pedig semmibe se veszik. Helyesléssel pártolja a kormány pénzügyi politikáját, amelylyel már eddig is többet tett, mint a koalíció egész kormányzása alatt. Az indennitást megszavazza.

Utána Apponyi Albert gróf szólal fel s hosszú beszédben bírálja a kormány működését. Szól a fumei kérdésről s helyteleníti, hogy a kormányzó nem mutatkozott be a reprezentanzának. A maga módja szerint bírálja azután a kormány pénzügyi politikáját, a melyet persze helytelenít s végül kijelenti, hogy az indennitást nem fogadja el.

Az ülés végén még Szabó István (nagyatádi) beszélt még az indennitás ellen.

A bankjavaslat.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután kezdi el tárgyalni a bankszabadalomról szóló törvényjavaslatot. Mint politikai körökben beszélnek, az ellenzékiek arra készülnek, hogy már a pénzügyi bizottságban is megobstruálják a javaslatot.

Bécsi jelentések szerint az osztrák pártok szintén kezdenek foglalkozni a bankjavaslatl. A pártok közül különösen a lengyelek és keresztényszocialisták nincsenek megalégedve a javaslattal és heves

támadásra készülnek a pénzügyminiszter ellen.

Családi jelenet a szerb királyi házban.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, tegnap ugyancsak kinos családi jelenet folyt le a konakban. György herceg, az elcsapott trónörökös ugyanis beállított atyjához s tiltakozott, hogy őt a vidéken tartsák. Olyan hevesen és gorbán diskurált királyi atyjával, hogy Péter király arculütötte szerelmes fiát. György erre kardot rántott s ugy támadt apjára, de az adjutáns közbelépett s lefogta az indulatos királyfit.

Az angol választások.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a választások eredménye eddig a következő: Megválasztottak 147 liberálist, 193 unionistát, 28 munkáspártit, 43 Redmontpártit és 5 ir-ellenzékít. A liberálisok 13, az unionisták 19, a munkáspártiak 4 mandátumot nyertek.

A porosz választójog.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, a porosz képviselőház összeülésekor a szociáldemokrata-párt ismét élénk mozgalmat indít a parlamentben az általános titkos választói jograk Poroszországban való megvalósítása érdekében.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (decemberre) 22'24 — — Rózsa (áprilisra) 21'62 — — Zab (áprilisra) 16'90 — — Tengeri (májusra) 11'36 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken ma megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kg.	10'— korona
kétszeres	„	6'—
rozsa	„	6'—
árpa	„	5'20
zab	„	7'—
kukorica (uj	„	4'20
repce	„	9'50
széna I.	„	7'—
„ II.	„	6'—
szalma I.	„	5'—
„ II.	„	5'—
burgonya 1 kg.	„	—10
disznóhus I.	„	1'80
„ II.	„	1'70
marhahus I. 1 kg.	„	1'20
„ II.	„	1'12
borjúhus I.	„	1'56
„ II.	„	1'60
juhhus	„	1'08

Felélő szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

UJBOR

== kapható ==

hektoliterenként

dr. Brájjer Lajos szállójából

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-ső szám alatt.

941—x 12

SZALLITÁSI, BIZOMANYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139. **PERL MÓR ÉS FIA: SZALLITÓK** Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200 139 ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

361106/1910. sz.

M. kir. államvasutak.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzlet-szabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett, nyilvánosan eladatni:

Pozsonyi állomáson	dec. 28.
Budapest dunaparti teherudvaron	dec. 13.
Győri állomáson	dec. 22.
Szabadkai állomáson	dec. 13.
Ujvidéki állomáson	dec. 14.
Pápai állomáson	dec. 23.
Kassai állomáson	dec. 13.
Losonczi állomáson	dec. 21.
Miskolc—gömöri pályaudvaron	dec. 20.
Eszéki állomáson	dec. 16.
Szegedi állomáson	dec. 21.
Temesvár Józsefváros	dec. 22.
Debrec. ni állomáson	dec. 13.
Számárnémeti állomáson	dec. 14.
Kolozsvári állomáson	dec. 22.
Nagyvárad állomáson	dec. 21.
Aradi állomáson	dec. 12.
Békéscsabai állomáson	dec. 13.
Pécsi állomáson	dec. 22.
Zágrábi állomáson	dec. 16.
Fiumei állomáson	dec. 16.
Sátoraljai helyi állomáson	dec. 14.
Szolnoki állomáson	dec. 28.
Nagyszébeni állomáson	dec. 13.
Brassói állomáson	dec. 20.

Budapest, 1910. évi november hó.

1592—X 6

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

633/1910. sz.

Gyűlvész község előljáróságától.

Arlejtési hirdetmény.

Gyűlvész község képviselőtestülete Torontálmegye törvényhatósági bizottságának jóváhagyása mellett **új községház építését** határozta el.

Az ezzel kapcsolatos munkák biztosítása céljából **f. évi december hó 23 án d. e. 9 órára** a községi hivatalos helyiség-

ben tartandó nyílt versenytárgyalás hirdetik az alábbi feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet és a munka elnyerője a munkához csak magyar honos műszaki erőket, iparosokat és munkásokat alkalmazhat és a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona országai területén előállított anyagot és berendezési tárgyakat használhat fel.

2. Az építési munkák 1911. évi március hóban megkezdendők és 1911. évi szeptember hó 1-én befejezve, lakható állapotban a község előljáróságának átadandók, ellenkező esetben köteles vállalkozó minden egyes késedelmes nap után ötven korona phónalét a községnek fizetni.

3. Ezen munkálatokra zárt ajánlatok is elfogadhatnak, ezek azonban 1 korona bélyeggel látandók el és zárt borítékban legkésőbb a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig az előljáróságnál nyújtandók be; később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatokhoz az előírányzott 26076 kor. 11 fill. összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz melléklendő; a nyílt versenytárgyaláson részt vevők pedig kötelesek ugyanily összegű bánatpénzt a községi bíró kezeihez lefizetni.

5. A szoban forgó munkára vonatkozó költségvetés, tervrajz és részletes feltételek alólírott hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

6. Munkát elnyerő vállalkozó 5% bánatpénze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében a jótállási határidő lejártáig, vagyis a felülvizsgálatától számított 1 évig visszatartatik és a jótállás valamennyi munkára vonatkozik; az építés fejében pedig megállapítandó ár 1/4-ed része az épületfa, téglá és homoknak a helyszínére való szállítása után, 1/4-ed része az épületnek tető alá helyezése után, 1/4-ed része

az asztalos munkáknak beállítása után és 1/4-ed része az épületnek teljes befejezése és átvétele után fog vállalkozónak kiadatni.

7. Ajánlat tehető külön-külön a közműves, ács és asztalos munkára, de mindháromra együttesen is.

8. A munka elnyerője köteles a vonatkozó tervrajz és költségvetés díja fejében a községnek 400 koronát megtéríteni és az épület átadásával kapcsolatos költségeket, valamint a szerződés bélyegköltségeit is viselni.

9. A községi képviselőtestület a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

10. Amennyiben vállalkozó elvállalt kötelezettségei bármelyikének eleget nem tenne, kárára és veszélyére az építkezés más vállalkozónak fog kiadatni. Az építőbizottság által kifogásolt anyagot az építésnél felhasználni nem szabad.

Gyűlvész, 1910. évi december 7.

1020—3 1

Községi előljáróság.

UJBOR

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

literenként

kapható: Zápolya-utca I. szám alatt (a ház mesternél).

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKEREK.

Torontáli strapa cipők
frt 3.75

Téli cipők
Torontáli cipők

Téli ingek Téli nadrágok Téli kesztyűk Téli harisnyák Sétabotok

Kézimunka kiállítás

Benó Testvérek ezelőtt A. F. Kokits

divat-, rövid- és cipőáruháza

Telefon 201. Alapított 1870.